

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยระหว่างผู้แปลที่เป็น มนุษย์และโปรแกรมแปลภาษา (Artificial Intelligence: AI ChatGPT)

A Comparative Analysis of English to Thai Translation by Human translators VS. ChatGPT

นรินทร์ทิพย์ ทองศรี¹

Narinthip Thongsri²

Received 10 October, 2024

Revised 1 December, 2024

Accepted 6 December, 2024

บทคัดย่อ

ปัจจุบันโปรแกรมปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) กำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นในงานแขนงต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งการเรียนการสอนภาษาและงานแปล บทความนี้มีวัตถุประสงค์สองประการคือ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ประเภทของข้อบกพร่องจากการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของข้อความที่กำหนดให้ โดยเปรียบเทียบระหว่างการแปลของนักศึกษากลุ่มหนึ่งและการแปลโดยโปรแกรม AI ChatGPT ซึ่งเป็น AI สำหรับแปลภาษาอัตโนมัติ วัตถุประสงค์อีกประการหนึ่งคือเพื่อจัดกลุ่มของข้อบกพร่องจากการแปลดังกล่าว ข้อมูลแปลที่ใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบในงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของบทความในหัวข้อ “Machine Translation” แปลโดยกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาภาษาอังกฤษ ภาคการศึกษา 2/2563 จำนวน 20 คนที่ลงทะเบียน เรียนในชุดวิชา 14319 ทักษะการแปลภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ข้อความแปลจากภาษาอังกฤษ

¹ รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
Email: Narinthip.tho@stou.ac.th

² Assoc. Prof. of English Department, Liberal Arts Faculty, Sukhothai Thammathirat Open University

เป็นไทยจำนวน 11 ข้อความเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ และเปรียบเทียบข้อความแปลโดยมนุษย์ และข้อความแปลโดย AI ChatGPT ตามกรอบแนวคิดการวิจัยประยุกต์มาจากแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะ การแปลทางภาษาอังกฤษโดยอัจฉรา ไส้ตู่รุไกล (2554)

ผลการศึกษาพบว่ามีข้อบกพร่องในการแปลข้อความจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยทั้งจากนักศึกษา และจากโปรแกรม AI ChatGPT จากการวิเคราะห์ความคลาดเคลื่อน สามารถจัดกลุ่มเป็นปัญหาการแปล 3 ระดับ ได้แก่ การแปลผิดในระดับคำ ระดับวลี และระดับประโยค การศึกษานี้พบว่า การแปลผิด โดยนักศึกษาเกิดขึ้นในร้อยละ 30 และการแปลผิดโดยโปรแกรม AI ChatGPT เกิดขึ้นในร้อยละ 70 โดยมีตัวอย่างข้อความที่แปลผิดจากทั้งนักศึกษาและ AI แสดงให้เห็นถึงข้อบกพร่องในการแปลที่เกิดขึ้นจาก ทั้งสองฝ่าย และมีข้อเสนอแนะว่าการแปลโดยมนุษย์และ AI ควรทำควบคู่กันไป

คำสำคัญ: ทักษะการแปลภาษาอังกฤษ การวิเคราะห์เปรียบเทียบ ปัญหาด้านไวยากรณ์และโครงสร้าง ปัญหา ด้านคำศัพท์และสำนวน โปรแกรมปัญญาประดิษฐ์ การแปลภาษาอังกฤษเป็นไทย

Abstract

Currently, Artificial Intelligence (AI) program is becoming increasingly popular in various fields including language studies and translation. There are two objectives of this study. It is aimed to analyze errors in English-to-Thai translations. There is also a comparison between the translation made by a group of students and those made by AI ChatGPT. Another objective is to divide the errors found in this study into groups. The content chosen for translation in this study primarily focuses on the topic of "Machine Translation." This case study involved 20 students who enrolled in the course "14319 Translation Skill" in semester 2/2563 at an Open University in Thailand. The group of students was selected through simple random sampling method. This study used the qualitative method using an 11-item English-to-Thai translation test as the instrument for data collection and the analysis method followed the translation framework proposed by Laisattrueklai (2011).

The results of this study revealed that there were errors from translation produced by both the group of students and the AI. 30% of translation errors were made by the students, while the remaining 70% of errors were made by the AI (ChatGPT). Grammatical errors identified in the translations, were produced by both the students and the AI, They are included by issues with passive voice and the use of dummy subjects. Semantic errors, on the other hand, appeared to stem from participants' misconceptions and misunderstandings of homonyms. Examples of errors from both the students and AI translations are provided and categorized according to the framework of this study. They are composed of errors in the word, phrase and sentence levels. It is recommended from this study that AI should not be relied upon alone and that human translation should be used along with it.

Keywords: Translation Skill; Comparative analysis, CHatGPT, Errors in Translation; Grammatical Errors; Semantic Errors

1. บทนำ

ทักษะการแปลภาษาเป็นอีกทักษะหนึ่งนอกเหนือจากทักษะการฝึกพูด อ่าน และเขียนภาษาต่าง ๆ รวมทั้งภาษาอังกฤษ ในการแปลข้อความผู้แปลต้องมีความเข้าใจต้นฉบับที่ตนจะแปลให้ถูกต้องไม่ว่าเป็นการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย หรือจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้แปลสามารถเลือกใช้คำในการแปลให้ตรงตามต้นฉบับ นอกจากนั้นการแปลเอกสารเป็นการทำงานที่ผู้แปลต้องมีคุณสมบัติหลายประการ และที่สำคัญที่สุดคือต้องเป็นผู้มีความรู้ดีในทั้งสองภาษาได้แก่ ข้อความจากภาษาต้นฉบับ (source language) และภาษาเป้าหมาย (target language) ระพีพร ทรัพย์เอนก (2555)

ในปัจจุบันโลกอยู่ในยุคไร้พรมแดน มีการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประชาชนในประเทศต่าง ๆ มากขึ้นตลอดเวลา ทำให้มีปริมาณความต้องการงานแปลในบริบทของการใช้ภาษาในประเทศต่าง ๆ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานแปลข้อความภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาของโลกไปเป็นภาษาต่างประเทศอื่น ๆ มีปริมาณมากขึ้นทุกปี ด้วยเหตุนี้จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มีการคิดค้นและพัฒนาเครื่องมือในการแปลแบบอัตโนมัติ (Machine Translation) หรือการแปลภาษาด้วยเครื่อง ซึ่งอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นแอปพลิเคชัน (Artificial Intelligence: AI) โปรแกรมภาษาที่ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ถูกใช้เพื่อเปลี่ยนข้อความจากภาษาทั่วไปภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง เช่น การแปลข้อความจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาฝรั่งเศส เป็นต้น

เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2565 บริษัท OpenAI ผู้เชี่ยวชาญเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ในนครซานฟรานซิสโก สหรัฐอเมริกา ได้เปิดให้คนทั่วโลกใช้ฟรีโปรแกรมชุดหรือหุ่นยนต์ดิจิทัลต้นแบบของบริษัทที่ชื่อ ChatGPT เป็นชุดปัญญาประดิษฐ์ที่มีความสามารถหลากหลายที่ผู้ใช้อาจสั่งให้ทำ ตอบคำถาม หรือแก้สงสัยต่าง ๆ ได้มากมายผ่านการพูดคุยทางอินเทอร์เน็ต สำหรับในการพัฒนา ChatGPT ในขั้นต้นมีการใช้มนุษย์ฝึกฝนบทสนทนากับ AI นี้โดยให้มนุษย์รับบทเป็นทั้งผู้ใช้งานและผู้ช่วย AI นอกจากนี้ ChatGPT ยังสามารถตอบคำถามได้หลากหลายโดยเลียนแบบลักษณะการพูดของมนุษย์ในเวลาเดียวกัน กล่าวได้ว่าเป็นข้อดี หรือประโยชน์ในการนำ ChatGPT มาใช้งาน แม้จะไม่สามารถทำงานแทนมนุษย์ได้ทั้งหมดแต่โปรแกรมนี้ก็เป็นผู้ช่วยงานได้ดีมาก อย่างไรก็ตามหลังจากมีการนำมาใช้อย่างแพร่หลายในเวลาเพียงหนึ่งเดือนนับแต่เปิดตัวจนถึงปัจจุบัน มีเสียงสะท้อนเกี่ยวกับข้อเสีย และโทษภัยที่อาจเกิดขึ้นจาก ChatGPT ทอยอรรถาธิบายออกมาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งตั้งแต่แรกนั้นทางบริษัท ChatGPT ก็เคยได้ออกมายอมรับว่าโปรแกรมนี้อาจตอบสนองผู้ใช้งานด้วยคำตอบที่ “ดูดีมีเหตุผลแต่ไม่ถูกต้องหรือไม่เข้าท่า” และยอมรับว่าประเด็นดังกล่าวเป็นความท้าทายที่บริษัทต้องแก้ไข (ฐานเศรษฐกิจ 2566)

จากแนวโน้มในปัจจุบันที่มีความต้องการงานแปลภาษาเพิ่มมากขึ้นดังกล่าว งานแปลทั้งด้วยมนุษย์หรือเครื่องแปลภาษา ต่างก็มีความท้าทายในเรื่องของความถูกต้องหรือแม่นยำ โดยเฉพาะโปรแกรม ChatGPT ซึ่งในปัจจุบันอยู่ระหว่างการพัฒนาและทดลองใช้ โดยหลังจากเปิดตัวไม่นานมีผู้สนใจทดลองใช้จำนวนหนึ่ง และได้พบข้อจำกัดหลากหลายประการ เช่น Demers (2023) ได้ยกตัวอย่างข้อปัญหาของ ChatGPT ในประเด็น Application Programming Interface (API) คือการเชื่อมต่อจากระบบหนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่งเพื่อให้ซอฟต์แวร์ภายนอกเข้าถึงและอัปเดตข้อมูลนั้น ๆ ได้ แต่ยังคงอยู่ในขอบเขตที่ถูกกำหนดไว้ ข้อปัญหา

เกี่ยวกับการจำกัดตัวอักษรที่ใช้ได้จำกัดในการนำข้อมูลเข้าหรือถามตอบ ข้อปัญหาเกี่ยวกับช่วงเวลาที่ใช้เชื่อมต่อกับระบบ ข้อปัญหาเกี่ยวกับข้อความที่จำกัด ในกรณีที่ประโยคเป็นข้อความยาว โปรแกรม ChatGPT จะตัดข้อความบางส่วนออกแม้ว่าเป็นบัญชีที่จ่ายเงินเพื่อเข้าใช้ก็ตาม ประเด็นเกี่ยวกับระยะเวลาในการเข้าใช้โปรแกรม ผู้เข้าใช้อาจไม่สามารถเชื่อมต่อโปรแกรมบางประเภทได้เนื่องจากถูกตัดออก ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาดังกล่าว มีหลายประการ ตัวอย่างเช่น ใช้ข้อความที่เหมาะสมกับการจำกัดจำนวนตัวอักษร ตรวจสอบความถูกต้องของโปรแกรมที่เข้าใช้ว่าเป็นบัญชีที่ถูกต้องและมีสิทธิเข้าใช้ ตั้งคำถามหรือขอให้ ChatGPT ตอบคำถาม หรือเริ่มต้นการพูดคุยใหม่อีกครั้ง นอกจากนี้ในการถามคำถามควรใช้คำถามที่ชัดเจน และคุยกับโปรแกรมเป็นเรื่อง ๆ ในแต่ละครั้ง

เนื่องจากโปรแกรม ChatGPT กำลังอยู่ระหว่างการพัฒนาดังกล่าว การได้รับทราบข้อจำกัดต่าง ๆ ของโปรแกรมที่ได้ค้นพบสามารถช่วยในการกำหนดหรือสร้างแนวทางในการใช้โปรแกรม รวมทั้งยังช่วยให้ยกระดับประโยชน์ในการใช้โปรแกรมดังกล่าวและหลีกเลี่ยงข้อปัญหาต่าง ๆ ได้ งานวิจัยเพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อบกพร่องจากการแปลทั้งโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์และการแปลด้วยโปรแกรมหรือเครื่องแปลภาษา (แม้ว่างานวิจัยนี้จะป็นงานวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเล็กก็ตาม) อาจมีส่วนนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องแม่นยำจากการแปลได้มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาของนักศึกษาและโปรแกรม ChatGPT ในการแปลความหมายของข้อความภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

2) เพื่อจัดกลุ่มประเภทของข้อผิดพลาดในการแปลความหมายของข้อความภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาและโปรแกรมภาษา ChatGPT

คำถามงานวิจัย

นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการคัดเลือก และโปรแกรมภาษา ChatGPT มีแนวโน้มในการแปลข้อความที่กำหนดให้ในงานวิจัยในระดับคำ วลีและประโยคอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและหน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1) นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกเพิ่มทักษะในการแปล
- 2) ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้โปรแกรมภาษาได้เรียนรู้ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
- 3) ผลที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นข้อพิจารณาในการเลือกใช้ประโยชน์จากข้อความที่แปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์และเครื่องมือที่ใช้ในการแปลภาษาได้

3. การทบทวนวรรณกรรม

การแปลโดยมนุษย์เทียบกับการแปลด้วยระบบ: ข้อดีและข้อจำกัด

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการแปลข้อความจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ส่วนใหญ่พบว่าประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องในการแปลสองประเด็นได้แก่ การวิเคราะห์ประเภทของข้อบกพร่องในการแปลภาษา และการวิเคราะห์ประเภทของข้อบกพร่องต่างๆที่เกิดขึ้นในระดับวลี และระดับประโยค ตัวอย่างเช่น จุฑามณี ทิพยราช และคณะ (2560): 352-372) ศึกษาชนิดและแนวโน้มของการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยผิดในระดับคำ วลี และประโยค กรณีศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่าการแปลผิดพลาดที่แบ่งได้เป็น 4 ชนิด ได้แก่ การแปลผิด การแปลขาด การแปลเกิน และการเรียงลำดับคำและวลีผิด สาเหตุของการแปลผิด คือ นักศึกษาไม่เข้าใจความหมายของคำในบริบท และโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยนี้สามารถนำมาสรุปได้ว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษกับการแปลผิด นอกจากนี้ยังมีข้อคิดเห็นจากงานวิจัยนี้หลายประการคือ นักศึกษามีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษไม่ดี นักศึกษาขาดทักษะในการวิเคราะห์และตีความหมายของคำในบริบท ระหว่างแปลอาจไม่ได้อ่านทบทวน ตรวจสอบความถูกต้องและควรให้ผู้ชำนาญการแปลอ่านทบทวนเมื่อแปลเสร็จแล้วด้วย จากรายงานวิจัยการศึกษาความผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นไทย: สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยอาสนะ เจริญ (2566) ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุและปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนไทยแปลไม่ได้หรือแปลผิดบ่อย ได้แก่ ผู้เรียนไม่รู้คำศัพท์มากพอ ไม่รู้การเลือกคำที่เหมาะสมกับบริบท ไม่เข้าใจเรื่องวลี คำขยายต่าง ๆ ความสอดคล้องระหว่างประธานและกริยา ไม่รู้ความหมายของคำ สำนวน และไม่รู้ความรู้อื่นๆ เหตุการณ์ต่าง ๆ จากการวิจัยเรื่อง ข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของ

นักศึกษาศาสาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาโดยจิตสุดา ละอองผลและคณะ เพื่อศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของข้อผิดพลาดดังกล่าวโดยจิตสุดา ละอองผล (2560) และคณะ ผลการวิจัยพบว่ามีข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ที่มีความหมายหลายนัยมากที่สุด รองลงมาคือกริยาวลี คำศัพท์เฉพาะ คำศัพท์บัญญัติ และคำทับศัพท์ ส่วนสาเหตุของข้อผิดพลาดในการแปลโดยภาพรวมพบว่าเกิดจากการขาดความเข้าใจในเรื่องชนิดของคำ (Part of speech) ปัญหาการยึดติดกับความหมายที่คุ้นเคยของคำศัพท์ ปัญหาการเลือกใช้คำและปัญหาการใช้ภาษาไทย

การแปลโดยโปรแกรมภาษา ChatGPT

ChatGPT เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่งของ ChatBOT ที่ผลิตโดยบริษัท Open AI และวางตลาดเมื่อปลายปี 2022 และเป็นนวัตกรรมใหม่ที่ได้รับ ความสนใจจากลูกค้าจำนวนมาก เนื่องจากสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน สามารถใช้ร่วมกับแหล่งข้อมูลอื่นๆเช่น หนังสือเรียน และการสนทนากับผู้พูดเป็นภาษาต้นฉบับเพื่อให้ได้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งด้านภาษาและวัฒนธรรม โดยสรุปสามารถกล่าวได้ว่า ChatGPT เป็นเครื่องมือและสารสนเทศสำหรับการเรียนรู้ แต่ควรนำไปใช้ร่วมกับแหล่งข้อมูลชนิดอื่นด้วย อย่างไรก็ตามเนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ยังอยู่ในระหว่างการพัฒนา ผู้ใช้งานควรต้องระมัดระวังในเรื่องเกี่ยวกับประสิทธิภาพ และความคลุมเครือของเครื่องมือนี้

เนื่องจากเป็นเครื่องมือใหม่ที่กำลังอยู่ระหว่างการพัฒนาดังกล่าว มีการนำไปใช้ในหลากหลายในสาขาวิชาการต่างๆรวมทั้งการเรียนการสอน และการแปลภาษาต่างๆ งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้งาน ChatGPT กำลังเริ่มมีรายงานวิจัยออกมาไม่มากนัก ตัวอย่างผลของงานวิจัยเกี่ยวกับการแปลภาษาโดยโปรแกรม ChatGPT โดยสรุปได้คือ มีทั้งผลตอบรับและการคัดค้าน และได้มีการเสนอวิธีที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนภาษา ซึ่งผู้สอนควรสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีเป็นทรัพยากรช่วยในการติดต่อสื่อสารมากกว่าการนำมาใช้แทนคน (Groves & Mudie, 2023) โดยมองจากทั้งมุมของผู้สอนและผู้เรียนเพื่อพัฒนาการแปลภาษาด้วยเครื่อง

เทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเมื่อไม่นานนี้ได้แก่การแปลด้วยเครื่องกำลังปรับปรุงความสามารถของการแปลให้มีความแม่นยำขึ้นทั้งด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ และการแปลด้วยเครื่องก็กำลัง

ได้รับความนิยมในกลุ่มนักศึกษาเพิ่มขึ้นเพื่อใช้ทำงานวิชาการ และเพื่อให้เกิดการได้รับการยอมรับ ทั้งเพื่อการสอนและการเรียนนี้เหมือนกับว่าการแปลภาษาด้วยเครื่องจะกลายเป็นเครื่องมือช่วยในการทำ การบ้านในการแปลของนักเรียน นักศึกษาจำนวนมากในการแปลภาษาที่สอง ทำให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านการเรียนภาษา โดยนักศึกษาจะได้รับมอบหมายให้ส่งงานโดยเขียนเป็นภาษาของตนเองและแปลเป็น ภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องแปลภาษาบนเว็บเพจ หลังจากนั้นมีการนำข้อความที่แปลแล้วมาวิเคราะห์ ข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์ ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่าเครื่องแปลภาษายังไม่สามารถทำงานได้ถูกต้องทั้งหมด อย่างไรก็ตามหากพิจารณาตามมาตรฐานการทดสอบระหว่างประเทศ ระดับความถูกต้องมีความใกล้เคียงกับ ระดับขั้นต่ำที่การตอบรับในการเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัยและอีกหลากหลายสถาบันยอมรับ ข้อเสนอแนะพื้นฐาน คือการแปลภาษาด้วยระบบยังต้องปรับปรุงต่อไปอีก และเทคโนโลยีนี้จะส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน ภาษาอีกมากมายซึ่งจะเป็นผลดีทั้งกับผู้เรียนและผู้สอน (Groves & Mudie, 2023)

สรุปผลจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแปลด้วยเครื่องและโดยมนุษย์มีข้อดี และข้อจำกัดตามที่ Krystal (2024) ได้ให้ความเห็นไว้ว่าไม่น่าเป็นไปได้ที่ AI จะมาแทนที่นักแปลที่เป็นมนุษย์ ได้อย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้นี้ แต่มีแนวโน้มที่จะเห็นการทำงานร่วมกันระหว่างมนุษย์กับ AI โดยที่ AI จัดการกับงานที่มีปริมาณมากและมีความซับซ้อนต่ำ และมนุษย์มุ่งเน้นไปที่งานที่สร้างสรรค์ ซับซ้อน และละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรมมากขึ้น และนอกจากนั้นยังได้สรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแปลด้วยเครื่อง และการแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์ไว้ดังต่อไปนี้คือ

- ด้านความเร็ว AI สามารถแปลข้อความจำนวนมากได้เร็วกว่ามนุษย์ และด้วยความช่วยเหลือ จากมนุษย์ ในอนาคตอันใกล้นี้ เครื่องแปลอาจสามารถส่งคำแปลฉบับสมบูรณ์ได้เกือบทันที
- แม้ว่าข้อความแปลอาจมีผิดพลาดอยู่บ้าง แต่ก็มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา และมีการเปิดให้ใช้ฟรีในบาง โปรแกรมแปลภาษา
- นักแปลที่เป็นมนุษย์สามารถรับผิดชอบงานแปล สื่อสารกับลูกค้าได้เพื่อสนองตอบความต้องการของ ลูกค้าได้อย่างมีคุณภาพ
- AI ไม่สามารถทดแทนการแปลโดยนักแปลมืออาชีพได้

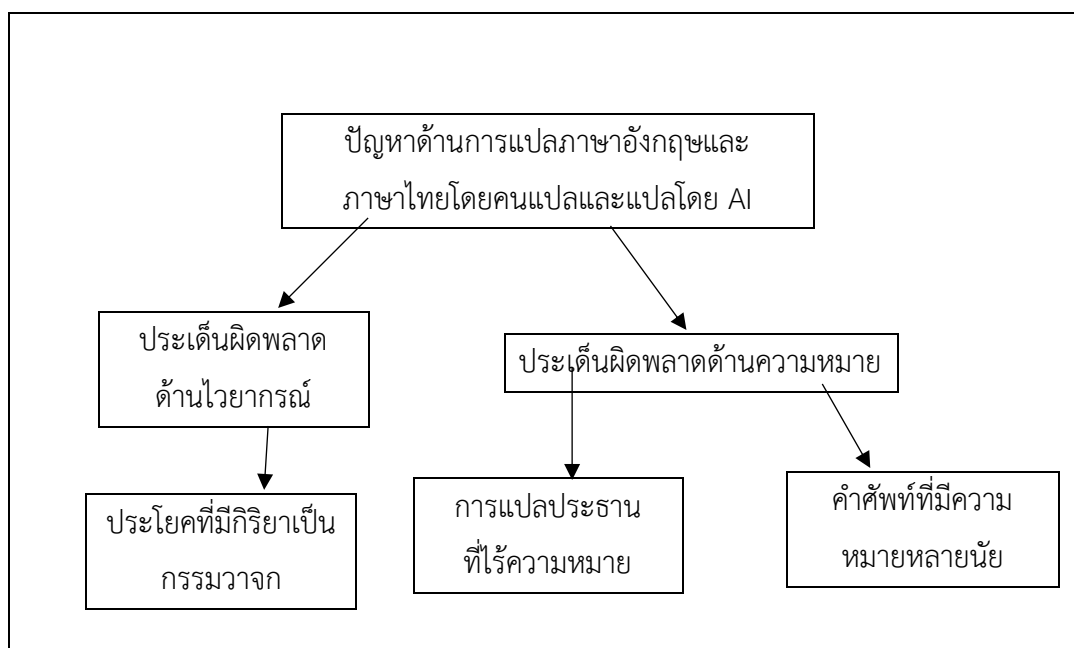

- AI ใช้งานง่ายแม้ผู้ที่มีประสบการณ์เพียงเล็กน้อยก็สามารถใช้งานได้โดยไม่ต้องอาศัยการแปลจากมนุษย์
- การใช้ AI มีความคุ้มค่า และอาจถูกกว่าการจ้างนักแปลที่เป็นมนุษย์
- AI มีข้อจำกัดบางประการในการแปลข้อความที่ซับซ้อน ข้อความที่มีการอ้างอิงทางวัฒนธรรม และสำนวน ต่าง ๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การแปลผิดได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

นอกจากนี้ จากการทบทวนวรรณกรรม ยังพบประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการวิเคราะห์งานแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่พบในวรรณกรรมตามแนวทางของอัจฉรา ไส้ศัตรูไกล (2554: อ้างใน พรชัย พรวิริยะกิจ และคณะ 2558) สามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ได้ทั้งในส่วนของประเด็นข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์และโครงสร้าง รวมทั้งประเด็นปัญหาด้านความหมายดังตารางด้านล่าง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเปรียบเทียบเอกสารที่ได้จากการงานแปลข้อความเกี่ยวกับเทคโนโลยีการแปลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และเอกสารงานแปลข้อความภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย มีรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือนักศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ลงทะเบียนเรียนชุดวิชา 14319 ทักษะการแปลภาษาอังกฤษ ในภาคการศึกษาที่ 2/2563 จำนวน 215 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตแขนงวิชาภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ลงทะเบียนเรียนชุดวิชา 14319 ทักษะการแปลภาษาอังกฤษ ในภาคการศึกษาที่ 2/2563 จำนวน 20 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling method)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กิจกรรมฝึกแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยเพื่อเก็บคะแนนระหว่างเรียน ข้อที่ 2 หัวข้อเรื่อง “What is machine translation?” จำนวน 11 ประโยคที่พัฒนาขึ้นให้ครอบคลุมลักษณะการแปลทางภาษาอังกฤษ ตามที่ตีพิมพ์ในตำราวิชาการแปลของอัจฉรา ไสค์ตรูไกล (2554). อ้างอิงใน พรชัย พรวิริยะกิจ และคณะ. (2558).

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

นักศึกษาทำแบบกิจกรรมฝึกแปลภาษาอังกฤษเรื่อง “What is machine translation?” ที่โพสต์ในเพจชุดวิชา 14319 ทักษะการแปลภาษาอังกฤษ ประจำภาคการศึกษา 2/2563 และส่งงานแปลกลับคืนมาในระบบตามเวลาที่กำหนด

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแปลข้อความภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยกรอบแนวคิดดังกล่าวมีนักวิชาการด้านการแปลหลายท่านได้คิดค้นและนำเสนอไว้ และงานวิจัย

นี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในการแปลงข้อความของงานวิจัยนี้ในบริบทของการเปรียบเทียบงานแปลโดยมนุษย์และโปรแกรม AI ChatGPT

ข้อมูลจากแบบกิจกรรมฝึกการแปลงจะได้รับการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น โดยการแจกแจงความถี่ของข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นทั้งในส่วนของการแปลงโดยนักศึกษา และข้อความที่แปลโดย AI ChatGPT และเปรียบเทียบค่าร้อยละของข้อผิดพลาดที่พบตามประเด็นปัญหาข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยอัจฉรา ไส้ศรีตรึงกุล (2554: อ้างแล้ว) ได้แก่

4.1 ประเด็นข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์และโครงสร้าง คือข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่เกิดจากปัญหาด้านไวยากรณ์และโครงสร้างทั้ง 2 ด้านคือ การแปลประโยคที่มีกริยาเป็นกรรมวาจก (Passive voice) และการแปลประธานที่ไร้ความหมาย (Dummy subject) แต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อผิดพลาดด้านการแปลประโยคที่มีคำกริยาเป็นกรรมวาจก (Passive voice) คือข้อผิดพลาดที่เกิดจากการแปลประโยคที่ประธานของประโยคเป็นผู้รับผลที่เกิดจากการกระทำของผู้อื่น

- ข้อผิดพลาดด้านการแปลประธาน ที่ไร้ความหมาย (Dummy subject) คือ ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการแปลคำสรรพนาม it ที่ไม่มีความหมายในประโยค เพราะไม่ได้ทำหน้าที่แทนคำนามตัวใด

4.2 ประเด็นข้อผิดพลาดด้านศัพท์และสำนวน ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่เกิดจากปัญหาการแปลประโยคที่มีคำศัพท์ที่มีความหมายหลายนัย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ข้อผิดพลาดด้านการแปลประโยคที่มีคำศัพท์ที่มีความหมายหลายนัย คือ ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีหลายความหมาย หลายนัยแตกต่างกันตามบริบทเป็นภาษาไทย

ประเด็นข้อผิดพลาดในการแปลงข้อความทั้งหมดจะถูกบันทึกในตารางบันทึกข้อมูลวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการแปลโดยแยกแบ่งเป็นข้อมูลที่แปลโดยนักศึกษา และข้อมูลที่แปลโดยโปรแกรม ChatGPT

5) ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความถี่ของการปรากฏข้อผิดพลาดในการแปลงข้อความในงานวิจัย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1) ของงานวิจัยนี้พบว่า จากการแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์และการแปลโดยโปรแกรม AI มีลักษณะของ

ข้อผิดพลาดทั้งทางด้านไวยากรณ์และคำศัพท์สำนวนตามกรอบแนวคิดการวิจัย สำหรับประเด็นตาม
วัตถุประสงค์ในงานวิจัยนี้ ในข้อที่ 2) พบว่าในการจับกลุ่มของข้อผิดพลาดในการแปลทั้งแปลโดยมนุษย์และ
การแปลโดย AI ChatGPT มีความคล้ายคลึงกันดังระบุในตารางต่อไปนี้

กลุ่ม	จำนวน ประโยคที่แปล ผิด		ร้อยละ ของจำนวนที่แปล ผิด		กลุ่ม 2	จำนวน ประโยคที่แปลผิด		ร้อยละของจำนวน ที่แปลผิด	
	คน	เครื่อง	คน	เครื่อง		คน	เครื่อง	คน	เครื่อง
กลุ่ม 1	0	6	0	60	กลุ่ม 2	2	5	20	50
	3	5	30	50		3	5	30	50
	2	5	20	50		0	4	10	40
	2	5	20	50		1	7	10	70
	1	4	10	40		2	3	20	30
	3	1	30	90		2	6	20	60
	0	7	0	70		2	4	20	40
	1	4	10	40		1	2	10	20
	1	6	10	60		2	4	20	10
	0	4	10	40		4	4	40	40

ตารางที่ 1 การแจกแจงความถี่ของการแปลผิดโดยมนุษย์และโปรแกรม AI

จากการแจกแจงความถี่ของการแปลผิดโดยคน 2 กลุ่มๆละ 10 คนรวมทั้งสิ้น 20 คน และการแปลผิด
โดยโปรแกรม (AI) ข้างต้น ในจำนวนนักศึกษากลุ่มที่ 1 พบว่ามีการแปลผิดมากที่สุด 3 แห่ง จำนวน 2 คนคิด
เป็นการแปลผิดโดยคน คนละ 30% และการแปลผิดที่พบว่าเป็นระบบ AI แปลผิดนั้นมีจำนวนมากถึงร้อยละ
90 และร้อยละ 70

สำหรับผลจากการแจกแจงความถี่ของนักศึกษาในกลุ่มที่ 2 พบว่ามือนักศึกษาแปลผิดมากที่สุด จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40 และระบบ AI แปลผิดมากที่สุด 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 70

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความถี่การปรากฏของข้อผิดพลาดในการแปล

1. แปลผิดในระดับคำ

ในระดับคำที่นักศึกษา และโปรแกรมแปล (AI) แปลผิดมากกว่าร้อยละ 60 ในงานวิจัยนี้ได้แก่ คำว่า restore และ surface

ตารางที่ 2 ตัวอย่างเปรียบเทียบคำแปลที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

ตัวอย่างคำ	ตัวอย่างคำที่แปลผิด			
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2	
	ความหมายที่แปลโดยนักศึกษา	ความหมายที่แปลโดย AI	ความหมายที่แปลโดยนักศึกษา	ความหมายที่แปลโดย AI
restore	รวบรวม	คืนค่า	บูรณะ	เติมคืน
	ถูกทำ	เรียกคืน	ถ่ายทอด	เรียกคืน
	แปล	เติมคืน	คืนค่า	คืนความหมาย
	ถ่ายทอด	กู้คืน	สื่อกลับ	กู้คืน
	บูรณะ	-	-	บูรณะ
surface	ผิวเผิน	ในผิว	ผิวเผิน	ด้านผิว
	พื้นผิว	ตามผิวๆ	พื้นผิว	-

ต้นฉบับ: To process any translation, human or automated, the meaning of a text in the original (source) language must be fully restored in the target language, i.e. the translation.

ตารางที่ 3 ตัวอย่างเปรียบเทียบประโยคที่เลือกใช้คำแปลที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

ตัวอย่างคำที่แปลโดยนักศึกษา	ตัวอย่างคำที่แปลโดย AI
ความหมายของข้อความในภาษาต้นฉบับ (แหล่งที่มา) จะต้องได้รับการ บูรณะ อย่างสมบูรณ์	เพื่อทำการแปลใด ๆ ทั้งแบบมนุษย์หรือแบบอัตโนมัติ ความหมายของข้อความในภาษาต้นฉบับ (แหล่งกำเนิด) จะต้องถูก เติมคืน ในภาษาเป้าหมายอย่างสมบูรณ์ กล่าวคือการแปล
ในกระบวนการแปล ไม่ว่าจะแปลโดยมนุษย์หรือเครื่อง ภาษาในต้นฉบับ (ภาษาต้นทาง) จะถูกรวบรวมเป็นภาษาเป้าหมาย	เพื่อทำการแปลใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นแปลโดยมนุษย์หรืออัตโนมัติความหมายของข้อความในภาษาเดิม (ต้นฉบับ) จะต้อง ถูกกู้คืน อย่างเต็มที่ในภาษาเป้าหมาย กล่าวคือ การแปล

แปลว่า: ในการแปลใดก็ตาม ทั้งการแปลข้อความโดยคนหรือโปรแกรมภาษา ความหมายของข้อความในฉบับเดิมต้องได้รับการ**พัฒนา**ขึ้นใหม่ในภาษาเป้าหมาย

ต้นฉบับ: *While on the surface this seems straightforward, it is far more complex.*

ตารางที่ 4 ตัวอย่างการเลือกใช้คำแปลไม่เหมาะสม

การแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์	การแปลด้วย AI (ChatGPT)
แม้ผิวเผินอาจจะดูเหมือนตรงไปตรงมา แต่จริงๆ แล้วมันมีความซับซ้อนกว่ามาก	กล่าวคือการแปล ถึงแม้ว่าดูเหมือนจะง่ายในผิว แต่มันที่ซับซ้อนมากขึ้น
ในขณะที่มองผิวเผินแล้ว การแปลภาษาดูเหมือนจะเป็นเรื่องง่าย แต่มันซับซ้อนยิ่งกว่านั้น	แม้จะดูเหมือนจะเป็นเรื่องง่ายบนพื้นผิว แต่มันมีความซับซ้อนมากขึ้น

ควรแปลว่า: ในขณะที่มองผิวเผินแล้ว การแปลภาษาดูเหมือนจะเป็นเรื่องง่าย แต่มันซับซ้อนยิ่งกว่านั้นมาก

1. แปลผิดในระดับวลี

ต้นฉบับ: Human and machine translation each have their share of challenges.

ตารางที่ 5 ตัวอย่างข้อความที่แปลผิดในระดับวลี

การแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์	การแปลด้วย AI (ChatGPT)
การแปลภาษาแต่ละครั้งของมนุษย์และเครื่องมือมีความท้าทายร่วมกันอยู่	การแปลทางมนุษย์และทางเครื่องมือมีความท้าทายของตนเอง
การแปลภาษาของมนุษย์และเครื่องมือแต่ละคนมีความท้าทายร่วมกัน	การแปลโดยมนุษย์และเครื่องมือมีความท้าทายของตนเองทั้งสองด้าน
การแปลโดยมนุษย์และการแปลโดยเครื่องมือทั้งสองแบบมีความท้าทายร่วมกัน	การแปลทั้งแบบมนุษย์และระบบเครื่องมือมีความท้าทายของตนเอง

ควรแปลว่า: การแปลทั้งสองประเภทคือโดยคนและด้วย AI ในแต่ละครั้งมีความท้าทายร่วมกัน

ต้นฉบับ: But the greater challenge lies in how machine translation can produce publishable quality translations.

ตารางที่ 6 ตัวอย่างข้อความที่แปลผิดในระดับคำ

การแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์	การแปลด้วย AI (ChatGPT)
แต่ความท้าทายที่ยิ่งใหญ่กว่าคือการแปลด้วยเครื่องมือสามารถผลิตผลงานแปลในคุณภาพที่สามารถเผยแพร่ได้อย่างไร	แต่ความท้าทายที่ใหญ่กว่านั้นอยู่ที่ว่าการแปลด้วยเครื่องมือสามารถสร้างการแปลที่มีคุณภาพที่เหมาะสมกับการตีพิมพ์หรือไม่

ควรแปลว่า: แต่ความท้าทายที่ยิ่งใหญ่กว่าคือการแปลด้วยระบบสามารถผลิตงานแปลที่มีคุณภาพจะเผยแพร่ได้อย่างไร

1. แปลผิดในระดับประโยค

ต้นฉบับ: It is the process by which computer software is used to translate a text from one natural language (such as English) to another (such as Spanish).

ตารางที่ 7 ตัวอย่างข้อความแปลผิดในระดับประโยค

การแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์	การแปลด้วย AI (ChatGPT)
1) แปลข้อความหรือคำพูดจากภาษาธรรมชาติภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง	2) มันคือกระบวนการที่ใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในการแปลข้อความ.....
3) มันเป็นกระบวนการที่ใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ถูกใช้ในการแปลข้อความ.....	4) ใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์เพื่อแปลข้อความจาก.....
5) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ใช้ในการแปลข้อความ.....	6) มันคือกระบวนการที่ใช้ซอฟต์แวร์ คอมพิวเตอร์เพื่อแปลข้อความจาก ภาษาธรรมชาติหนึ่ง(เช่น ภาษาอังกฤษ) ไปเป็นภาษาอื่น (เช่นภาษาสเปน)

ควรแปลว่า: ประโยค 1)-2) มีการใช้คำว่า “มัน” เป็นการแปลประธานที่ไร้ความหมายหรือไม่มีความหมายใดในประโยค ควรแปลว่า “เป็นกระบวนการที่ใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในการแปลข้อความจากภาษาธรรมชาติหนึ่ง (เช่น ภาษาอังกฤษ) ไปเป็นภาษาอื่น (เช่นภาษาสเปน)” ประโยค 3) ไม่ควรใช้คำว่า “มัน” อีกทั้งเป็นการแปลประโยคกรรมวาจก (passive voice) ไม่ควรใช้คำว่า “ถูกใช้” ควรแปลว่า “เป็นกระบวนการที่นำซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์มาใช้ในการแปล”

ตารางที่ 8 ตัวอย่างข้อความแปลประธานที่ไร้ความหมายหรือไม่มีความหมาย

การแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์	การแปลด้วย AI (ChatGPT)
ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ใช้ในการแปลข้อความ.....	มัน คือกระบวนการที่ใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์เพื่อแปลข้อความจากภาษาธรรมชาติหนึ่ง(เช่น ภาษาอังกฤษ) ไปเป็นภาษาอื่น (เช่นภาษาสเปน)

ควรแปลว่า: เป็นกระบวนการที่นำซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์มาใช้ในการแปล

การแปลเกิน หมายถึงข้อความบางส่วนในต้นฉบับที่ไม่จำเป็นต้องแปลแต่กลับได้รับการนำไปแปลนอกเหนือไปจากต้นฉบับ

ต้นฉบับ Translation is not a mere word-for-word substitution.

ตารางที่ 9 ตัวอย่างข้อความแปลที่เพิ่มขึ้นจากต้นฉบับ

การแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์	การแปลด้วย AI (ChatGPT)
การแปลไม่ใช่เพียงการทดแทนคำต่อคำ	การแปลไม่ใช่การแทนคำเดิมๆโดยใช้คำศัพท์เดิมๆมันเป็นกระบวนการที่ต้องพิจารณาความหมายและบรรยายของข้อความในภาษาต้นฉบับด้วย
การแปลไม่ใช่เพียงการทดแทนคำต่อคำ	การแปลไม่ใช่การแทนที่คำเดียวต่อคำอีกภาษาให้เป็นอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงความหมายและบริบททั้งหมดที่เกี่ยวข้อง

ควรแปลว่า: การแปลไม่ใช่เพียงการทดแทนคำต่อคำ

ข้อสังเกต: การแปลด้วย AI มักพบว่าการแปลโดยมีข้อความเนื้อหาเพิ่มเติมไปจากต้นฉบับ

การแปลขาด

หมายถึงข้อความบางส่วนในต้นฉบับที่ควรหรือจำเป็นต้องแปลแต่กลับไม่ได้รับการนำไปแปล

ต้นฉบับ This requires extensive expertise in grammar, syntax (sentence structure), semantics (meanings), etc., in the source and target languages, as well as familiarity with each local region.

ตารางที่ 10 ตัวอย่างข้อความแปลบางส่วน

การแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์	การแปลด้วย AI (ChatGPT)
สิ่งนี้ต้องใช้ความเชี่ยวชาญอย่างมากในด้านไวยากรณ์, ความหมาย ฯลฯ ของภาษาต้นทางและเป้าหมาย ตลอดจนความคุ้นเคยกับภาษาแต่ละภูมิภาคในท้องถิ่น	นี้ต้องใช้ความเชี่ยวชาญที่ลึกซึ้งในไวยากรณ์ ไวยากรณ์ โครงสร้าง ความหมายและอื่นๆ (ประโยคในภาษาต้นและภาษาเป้าหมาย)

สรุปว่า: สิ่งนี้ต้องใช้ความเชี่ยวชาญอย่างมากในด้านไวยากรณ์, ความหมาย ฯลฯ ของภาษาต้นทางและเป้าหมาย ตลอดจนความคุ้นเคยกับแต่ละท้องถิ่นในภูมิภาคนั้น

ข้อสังเกต: การแปลด้วย AI มักพบว่ามีข้อผิดพลาดโดยมีข้อความแปลเนื้อหาจากต้นฉบับไม่ครบ

ต้นฉบับ: But the greater challenge lies in how machine translation can produce publishable quality translations.

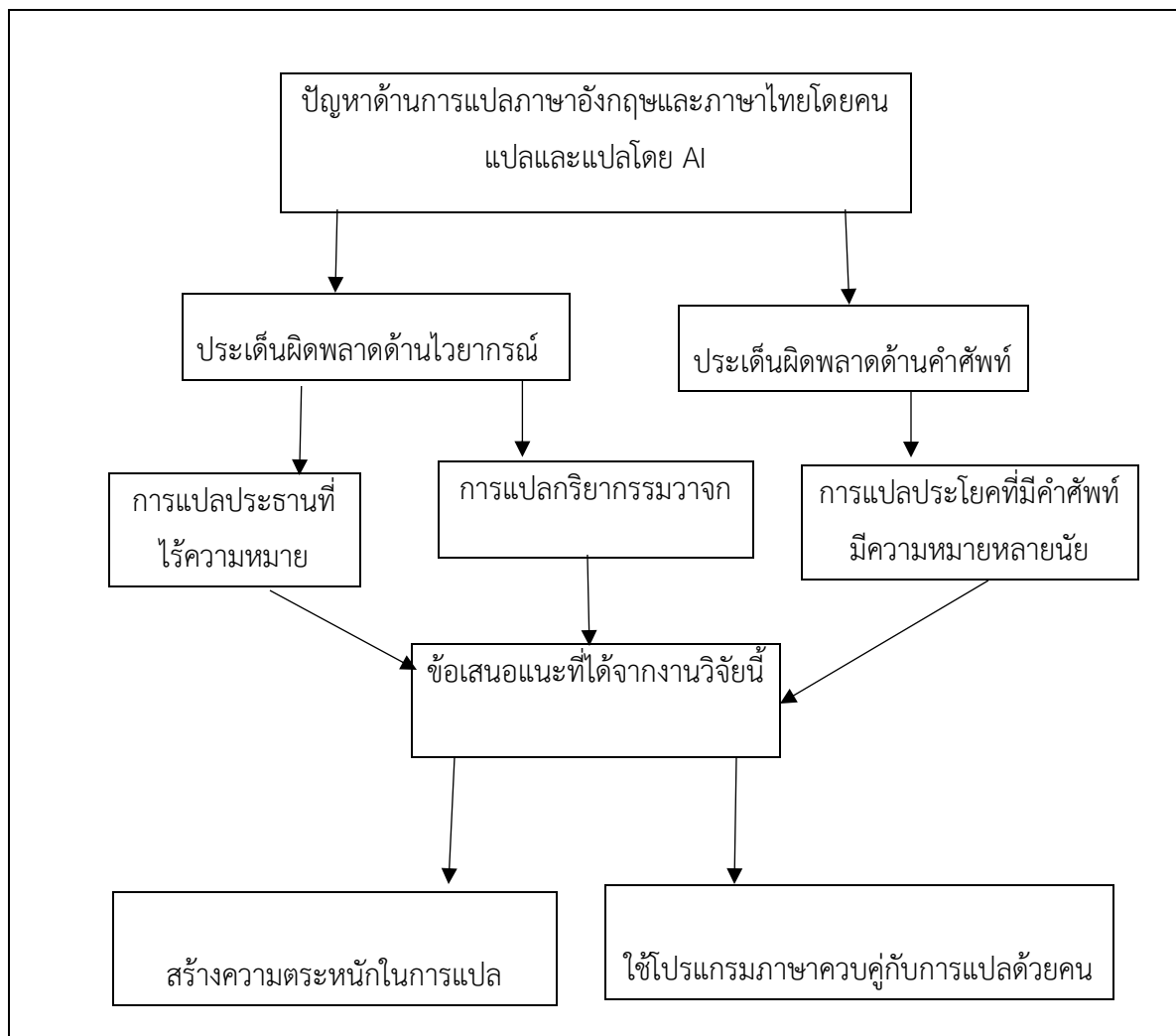
ตารางที่ 11 ตัวอย่างข้อความแปลบางส่วน

การแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์	การแปลด้วย AI (ChatGPT)
แต่ความท้าทายที่ยิ่งใหญ่อยู่ในการแปลด้วยเครื่องสามารถสร้างงานแปลที่มีคุณภาพที่สามารถเผยแพร่ได้อย่างใด	แต่ท้ายที่สุด ความท้าทายที่สำคัญอยู่ที่ MT สามารถสร้างการแปลที่มีคุณภาพได้อย่างใด

สรุปว่า: แต่ความท้าทายที่ยิ่งใหญ่กว่าอยู่ที่การแปลโดยเครื่องจะสามารถผลิตงานแปลที่มีคุณภาพเพียงพอที่จะเผยแพร่ได้อย่างไร

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลงานวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในบริบทการเรียนการสอนทางไกลที่ไม่มีชั้นเรียน จากหลักการที่ใช้ความรู้ส่งผ่านโดยครูที่ใช้ในห้องเรียน ปรับเปลี่ยนมาเป็นส่งความรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอนทั้งออนไลน์ และออฟไลน์ ทั้งนี้สื่อการเรียนการสอนดังกล่าวควรเน้นให้ครอบคลุมประเด็นข้อบกพร่องด้านการแปลต่างๆโดยสามารถแบ่งประเภทของข้อบกพร่องออกเป็นด้านโครงสร้างไวยากรณ์และด้านคำศัพท์ โดยให้ผู้เรียนฝึกฝนและทบทวนทักษะทั้งด้านไวยากรณ์และด้านคำศัพท์ให้ถูกต้องเพื่อทำการแปลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนผู้สอนควรอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจและตระหนักถึงความบกพร่องที่เกิดจากการแปลโดยใช้ระบบเพื่อเป็นข้อพิจารณาเพื่อนำไปใช้ในการแปลงานที่ได้รับมอบหมาย แผนภูมิด้านล่างเป็นสรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัยนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัย

สรุปและอภิปรายผล

ในภาพรวมของงานวิจัยชิ้นนี้สามารถนำไปประยุกต์หรือใช้อ้างอิงเกี่ยวกับประเด็นข้อบกพร่องจากการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่นักศึกษาหรือคนเป็นผู้แปล และงานแปลโดยโปรแกรม (AI ChatGPT) ผลที่ได้จากงานวิจัยนี้พบงานแปลด้วยโปรแกรมภาษามีความบกพร่องหรือปัญหาในการแปลคลาดเคลื่อน

มากกว่าการแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์ แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างของข้อความแปลในงานวิจัยนี้มีขนาดเล็ก ผลที่ได้รับจากงานวิจัยนี้ยังยืนยันพบความสอดคล้องกับงานวิจัยต่าง ๆ ในการทบทวนวรรณกรรม เช่น งานวิจัยของ Krystal (2024) ในประเด็นที่ว่า AI ไม่สามารถทดแทนการแปลโดยนักแปลมืออาชีพได้ และข้อสันนิษฐานโดย Groves & Mudie (2023) ในประเด็นที่ว่าโปรแกรมภาษายังต้องปรับปรุงต่อไปอีก นอกจากนี้ผลงานวิจัยนี้ยังแสดงตัวอย่างของข้อความแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์ที่มีข้อบกพร่องน้อยกว่าเมื่อเทียบกับโปรแกรมภาษา

นักศึกษาแปลข้อความที่มีคำกริยาเป็นประธานกรรมวาจก เป็นภาษาไทยที่ยังมีอิทธิพลของไวยากรณ์ในภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับความเห็นของนวรรณ พันธุเมธา (2547:7) ซึ่งเสนอให้ปรับคำกริยาที่มีความหมายไม่ดีในประโยคกรรมวาจกดังกล่าว เช่น จากการใช้คำว่า “ถูก” เป็น “ได้รับ” เป็นต้น ข้อสังเกตในประเด็นนี้สอดคล้องกับความเห็นของ อริณี เมธเศรษฐ์ (2547) ในประเด็นที่ว่า นักแปลไม่ควรตีกรอบความหมายของศัพท์ไว้ตายตัว เพราะคำศัพท์แต่ละคำมีความหมายหลากหลาย นักแปลที่ดีต้องหาคำแปลที่สื่อสารได้ถูกต้องและเหมาะสมที่สุด

จากผลสรุปในงานวิจัยนี้สามารถกล่าวได้ว่ามีความคลาดเคลื่อนในการแปลข้อความด้านไวยากรณ์ เช่นปัญหาด้านการใช้กาล (tense) และการแปลประโยคกรรมวาจก (passive voice) เป็นต้น สำหรับโครงสร้างกรรมวาจกเป็นโครงสร้างที่นิยมใช้ในภาษาอังกฤษ แต่ไม่นิยมในภาษาไทย อาจทำให้นักศึกษาไม่คุ้นเคยและมักแปลโดยอิงจากรูปคำและโครงสร้างเช่นเดิมที่ไม่ปรับภาษาอังกฤษในฉบับแปลให้เป็นโครงสร้างกรตุวาจก (active voice) ที่คนไทยคุ้นเคย ทำให้ภาษาฉบับแปลค่อนข้างแปร่งและไม่เป็นธรรมชาติ (ภัทรา ปินทแพทย์, 2558) อย่างไรก็ตามข้อบกพร่องที่ได้จากการแปลในงานวิจัยนี้ทั้งที่แปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์และแปลโดยระบบยังสามารถนำมาจัดแบ่งลักษณะของข้อบกพร่องหรือปัญหาที่เกิดจากการแปลตามลักษณะของกรอบแนวคิดในงานวิจัยคือเป็นข้อบกพร่องด้านไวยากรณ์ ตัวอย่าง เช่น การแปลประธานที่ไร้ความหมายในประโยค การแปลประโยคที่มีกริยาเป็นกรรมวาจก เป็นต้น และสำหรับในส่วนข้อความแปลที่เป็นข้อบกพร่องด้านคำศัพท์ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการแปลคำศัพท์ที่มีความหมายหลายนัย เช่น คำว่า original language นักศึกษาบางรายเลือกคำแปลว่า ภาษาเดิม ภาษาปลายทาง แทน ภาษาต้นฉบับ และ target language เลือกแปลว่าภาษาปลายทางแทนภาษาเป้าหมาย

สำหรับประเด็นการแปลที่พบข้อบกพร่องด้านความหมายในงานวิจัยนี้พบว่านักศึกษาบางส่วนไม่มีความรู้ความเข้าใจด้านคำศัพท์ คาดเดาความหมายของคำผิดพลาด หรือบางกรณีอาจจะเว้นไม่แปลคำ หรือประโยคที่ตนไม่ทราบความหมาย สาเหตุอาจเป็นผลเนื่องมาจากนักศึกษาไม่มีความรู้ในภาษาต้นฉบับ (source language) และภาษาเป้าหมาย (target language) เพียงพอ ขาดการฝึกฝนการค้นหาความหมายของคำศัพท์ในสาขาวิชาต่าง ๆ จากพจนานุกรมคำศัพท์ในแขนงวิชาเหล่านั้นขาดความรู้รอบตัว หรือขาดการฝึกฝนการค้นหาความหมาย ของคำหรือการเลือกใช้คำ เป็นต้น (อัจฉรา ไสค์ตรูไกล, 2554)

นอกจากนี้ผลจากงานวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นว่าการแปลข้อความภาษาอังกฤษเป็นไทย โดยผู้แปลเป็นคนและการแปลโดยโปรแกรมภาษามีข้อบกพร่องที่พบคล้ายคลึงกันในประเด็นด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ ซึ่งสามารถแบ่งแยกข้อบกพร่องทั้งหลายตามระดับประโยค วลี และคำศัพท์ ข้อเสนอพิจารณาในการแปลที่ได้จากงานวิจัยนี้ยังเสนอให้ทำการแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์และโปรแกรมภาษาควบคู่กันไปเพื่อความถูกต้องและน่าเชื่อถือ อีกทั้งไม่ควรใช้การแปลโดยผู้แปลที่เป็นมนุษย์และโปรแกรมภาษาอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว อาจเริ่มต้นโดยแปลข้อความโดยใช้โปรแกรมก่อน และหลังจากนั้นควรให้ผู้แปลที่เป็นคนตรวจแก้หรือเพิ่มเติมในช่วงท้ายก่อนนำข้อความแปลไปใช้

รายการเอกสารอ้างอิง

- จิตสุตา ละอองผล. นิชาภัทรชัย ริวิชาติ. และ Mercy T. Concepcion (2560). *ข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา* รายงานการประชุมวิชาการ ระดับชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 27 ประจำปี 2560 และการประชุมวิชาการระดับชาติด้านบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ ครั้งที่ 3 ณ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง. สืบค้นจาก <https://wb.yru.ac.th/xmlui/handle/yrui/6184> เมื่อ 11 กรกฎาคม 2566.
- จุฑามณี ทิพราช. สุพัฒน์ ภูเกียรติกุล. นิติรัตน์ อุทธชาติ. และฐานิยา ทองไทย. (2560). แนวโน้มในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยผิดในระดับคำ วลี และประโยค: กรณีศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 8 (2), 352-372.
- ฐานเศรษฐกิจ. (2566). *เหรียญสองด้านของ ChatGPT ข้อดี vs ข้อเสียในการใช้งาน*. สืบค้นจาก <https://www.thansettakij.com/technology/technology/553645> เมื่อ 11 สิงหาคม 2566. .
- นพวรรณ พันธุ์เมธา. (2547). รายงานการสัมมนาเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2547 เรื่อง *การใช้ภาษาไทยในรายงานฉบับแปล ณ โรงแรมตรัง ถนนวิสุทธิกษัตริย์ กรุงเทพมหานคร*. สืบค้นจาก <http://legacy.orst.go.th/?knowledges=%e0%b8%81%e0%b8%b2%e0%b8%a3%e0%b9%83%e0%b8%8a%e0%b9%89%e0%b8%a0%e0%b8%b2%e0%b8%a9%e0%b8%b2%e0%b9%84%e0%b8%97%e0%b8%a2%e0%b9%83%e0%b8%99%e0%b8%9a%e0%b8%97%e0%b9%81%e0%b8%9b%e0%b8%a5> เมื่อ 1 สิงหาคม 2566.
- พรชัย พรวิริยะกิจ และวรินธร แดนดี. (2558). ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล. *วารสารสังคมศาสตร์ 4(2) กรกฎาคม - ธันวาคม 2558*, 16-24.

ภัทรา ปินทแพทย์. (2558). ปัญหาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย กรณีศึกษานิตสารภาษาอังกฤษธุรกิจ.

วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ 6(1), 208–229.

ระพีณ ทรัพย์เอนก. (2555). *การแปลเอกสาร*. หน่วยที่ 10 เอกสารการสอนชุดวิชา 14319 ทักษะการแปล.

นนทบุรี: สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อริณีย์ เมธาเศรษฐ์. (2547). รายงานการสัมมนาเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2547. เรื่อง ‘การใช้ภาษาไทยใน

รายงานฉบับแปล’. ณ โรงแรมตรัง ถนนวิสุทธิกษัตริย์ กรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก

<http://legacy.orst.go.th/?knowledges=%e0%b8%81%e0%b8%b2%e0%b8%a3%e0%b9%83%e0%b8%8a%e0%b9%89%e0%b8%a0%e0%b8%b2%e0%b8%a9%e0%b8%b2%e0%b9%84%e0%b8%97%e0%b8%a2%e0%b9%83%e0%b8%99%e0%b8%9a%e0%b8%97%e0%b9%81%e0%b8%9b%e0%b8%a5> เมื่อ 1 สิงหาคม 2566.

อัจฉรา ไส้ศัตรูไกล. (2554, น.23-26). เอกสารการสอนรายวิชา ‘EN 322: Nature and Methods of Translation’. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อาสนะ เชิดชู. (2566). การศึกษาความผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นไทย: สาเหตุและปัจจัยที่

เกี่ยวข้อง. *วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. 25(2), 25-27.

Demers, Tom. (2023). *ChatGPT fails: 13 common errors and mistakes you need to know*.

Retrieved from <https://searchengineland.com/chatgpt-fails-errors-mistakes-400153> on 1st September 2024.

Groves, M. & Mudie, K. (2023). *Friend or foe? Google Translate in language for academic*

purposes. Paper presented at The 21st AsiaTEFL International conference

Celebrating ELT in Asia: Visions and Aspirations DCC, Daejeon, South Korea, August 17-20, 2023.

Krystal, Tawil (2024). *Decoding the debate: When machine translation meets human language* Retrieved from <https://www.linkedin.com/pulse/decoding-debate-when-machine-translation-meets-human-language-tawil-rf60f> on 1st September 2024.